

Smysl to má, jen když vydržíme

Vypadá to jako nerovný boj s radnicí, ale Sdružení občanů Prahy 12 ho nevzdává. Fungujeme již pět let a celou tu dobu stojíme na straně občanů Modřan, Komořan i všech ostatních v naší městské části, kteří se nechtějí smířit s tím, že radnice se snaží „proválcovat“ vše, co si usmyslí.

Na rozdíl od vedení radnice vnímáme názory těch občanů, kteří nesouhlasí s budovatelskými projekty typu Grenop na Obchodním náměstí, megalomanskou stavbou Central Group či s plánem výstavby Kauflandu. Občas se setkávám s kapitány modřanských občanských sdružení a musím jim vzdát hold za to, že léta vydrží vzdorovat blbosti posílené úřední mašinérií, která je pro normálního člověka těžko uchopitelná a postřehnutelná zejména při normálním rodinném a pracovním životě. Vážíme si vytrvalosti občanů, kteří vedou zdánlivě marný boj s arogancí současného vedení radnice a trpělivě celá léta reagují na nesmyslná rozhodnutí ve věci komořanské výpadovky, jejíž příprava postupuje potíže za zdánlivého pocitu, že nic nebude a stavět se nebude... A přitom tu má být čtyřproudová výpadovka – obdobná, jako na druhé straně Vltavy – která naštvě nejen většinu místních, ale i sportovce na nedaleké cyklostezce. Hlavně všechny, kteří dosud vnímali Komořany jako jednu z mála částí Prahy, která si dosud uchovávala svůj zelený ráz.

V obdivu stojíme před všemi lidmi, kteří si svůj zelený kus Prahy nechtějí nechat vzít a kteří vidí smysl v tom vést ten nerovný a zdánlivě marný boj. Smysl má ale jen v případě, že všichni ti, kteří ho s arogantní radnicí vedou, vytrvají až do vítězství. Chceme spolu s nimi – chceme spolu s Vámi – stavět hráz stavbám, které slouží především investorům a mnohem méně občanů, kteří se snaží ochránit alespoň trochu zdravé životní prostředí, pár stromů, hřiště či třeba jen krásný výhled do zeleně.

Děkuji všem, kteří vydrží všechny ústrky naší betonářské radnice, lidem z menších občanských sdružení i ostatním aktivním občanům, kteří se nenechají znechutit, musí čelit zastrasování či naopak jako lidé z Občanského sdružení Písková odolávají dokonce i korupčním nabídkám, aby nekřídili budovatelské plány... Děkuji užasným dámám z občanského sdružení Obzor i lidem z Obchodního náměstí, kteří milují svůj park. Ti všichni dávají slovu demokracie v naší městské části jeho pravý smysl.

PhDr. Daniela Rázková
zastupitelka za Změnu pro Prahu 12

Oaza,
Jeremenkova 106,
Praha 4
Kontakt:
603 47 54 64

Jak zmizel park z Obchodního náměstí

Celá kauza „Novostavby bytového domu na Obchodním náměstí“, vznikající v místě bývalého veřejného parku, u křižovatky ulic „Modřanská“ a „K Vltavě“, začala pro občany žijící v bezprostřední blízkosti stavby začátkem

z nás netušil, že celá věc je již dávno domluvena a naplánována. Žádný z orgánů městské části Prahy 12 neměl zajeť slyšet názor vlastních občanů, natož aby se vůbec snažil aktivně dotčené občany informovat a následně hájit

března 2009. O stavebním záměru dalšího bytového projektu na území starých Modřan jsme se dozvěděli na základě upozornění, vhozeného do našich poštovních schránek. Zároveň jsme touto cestou byli informováni o konání veřejného ústního projednávání územního řízení, které bylo spojeno s udělením výjimky v odstupové vzdálenosti dané stavby. V té době ještě nikdo

jejich zájmy. Ale to již předbílám následující řádky, takže popořadě:

Před konáním veřejného ústního projednávání územního řízení jsme sepsali několik petic za záchranu veřejného parku a následně jsme v počtu více než třiceti občanů přišli na stavební úřad na vlastní veřejné projednávání.

Pokračování na str. 2

Vliv občanů na obec

Sdružení občanů pro Prahu 12 se svými aktivitami a za pomoci zastupitelů koalice Změna pro Prahu 12 dlouhodobě snaží dosáhnout takového rozhodování radnice, aby nevyvolávalo následné protesty občanů postižených různými nečekanými a neblahými stavebními aktivitami v jejich okolí.

Dnešní radní přijímají problematičtější rozhodnutí, která nevratně mění tvář naší obce. Bohužel si musíme uvědomit, že již nikdy neuvidíme z Obchodního náměstí ani naši historickou školu, ani věž kostela. Takový stavební výsledek nebyl původně plánován, a tak muselo být nedostatečně přirozeného světo v některých třídách nahrazeno umělým. To chceme pro naše děti?

Zmizela i historická stavba prvního cukrovaru v Čechách. V ní nepochybně mohly být unikátní loftové byty, ale bývalé budovy padly za obět neuskutečněnému plánu stavby mrako-

drapů v Modřanech. Místo jiného, rozumnějšího využití tu tak zatím máme na řadu let staveniště. V průmyslové a záplavové zóně bývalých čokoládoven máme 500 nových bytů. Na zelené louce za Modřanskými strojnami rostou další domy. Všechny tyto případy tvrdě poškodily zájmy sousedících občanů. Bez šance, že radnice, která jde více na ruku developerům, vyjedná občany požadovaný kompromis.

Měl jsem příležitost vidět rozhodování ve Wesslingu u Mnichova, kde občané přes radnici dosáhli toho, že se existující průmyslová zóna nebude rozšiřovat, protože by již poskytovala pracovní příležitost jen pro dojíždějící.

Můžeme s naší demokracií dosáhnout podobného rozhodování? Rozhodování, kde třeba zjistíme, že okolí Obchodního náměstí nedokáže vstřebat dalších 10 tisíc nových obyvatel areálu Cukrovaru, kdy Komořany nedokážou svojí infrastrukturou vstřebat dalších 6 tisíc obyvatel, kdy lužní les podél Vltavy nedokáže vstřebat čtyřproudé napojení na okruh?

Pokračování na str. 2

Vliv občanů na obec

Jde to i u nás v Česku. Třeba v Roztokách u Prahy se 26. listopadu koná místní referendum, v němž budou moci občané sami říci, co podle

nich smí vyrůst na plochách určených k zástavbě. Zda to mohou být pouze rodinné domky či i jiné stavby. Nám v Modřanech zato zřejmě nezbude nic jiného, než vydržet do příštích voleb, pokusit se vybrat lepší zastupitele a ukončit pro občany

nevýhodná rozhodování. A doufat, že nových případů, kdy v Praze 12 rozhodují více developerské zájmy, bude mezitím minimum.

**Prof. Ing. Michael Valášek, DrSc.
předseda Sdružení občanů Prahy 12**

Jak zmizel park z Obchodního náměstí

Z reakce pracovníce stavebního úřadu paní Štumpfové bylo zřejmé, že se s veřejností vůbec nepočítalo a naopak byla snaha nás z jednání vykázat. Zde jsme se rovněž dozvěděli, že upozornění o připravované stavbě nebylo dobrou snahou obce, nýbrž aktivita vnímavého občana, který byl stejně jako mnoho z nás nespokojen se záměry developerů – za velké podpory radnice Prahy 12 – maximálně zastavět každý, dosud ještě volný pozemek v „naší“ městské části Prahy 12.

Z představené dokumentace projektu jsme zjistili, že se jedná o další megaprojekt pětipatrového bytového domu, který nemá obsahovat jen současnou stavbu na určeném pozemku, ale v druhé etapě by měl mít pokračování v podobě dalších dvou bytových domů (na pozemcích, které jsou stále v majetku městské části, viz. www.vilapark-modrany.cz). Při bouřlivém jednání, jehož se kromě pracovníce stavebního úřadu zúčastnila paní místostarostka Helena Chudomelová (zastupující městskou část – potažmo občany Prahy 12) a zástupce developerské společnosti GRENOP, bylo více než patrné, že ze strany těchto „oficiálních“ účastníků stavebního řízení není nikdo ochoten s občany diskutovat. Navíc byl po celou dobu jednání cítit předem vytčený cíl, tzn. vyhovět developerovi bez výhrad a udělit mu příslušnou výjimku. Bez ohledu na to jsme za přítomnou veřejnost podali připomínky, spojené s požadavkem, aby byla stavba (pokud je nevyhnutelná) koncipována jako mnohem menší a méně objemná. Uvažovaný dům je nahuštěn na stávající bytové domy (odstup pouze 10 metrů) a převyšuje je o dvě nadzemní podlaží. Otázky na přítomného zástupce městské části, na paní Chudomelovou, proč nebyla ze strany Městské části Prahy 12, coby majitele bytových domů,

vznesena námitka proti stavbě z důvodu podstatného zhoršení životních podmínek obyvatel a zároveň proč není snaha města zachovat stávající zeleň, však zůstaly bez řádné odpovědi.

Jak se dalo již předem předpokládat, výjimka byla developerovi neobvyklou rychlostí udělena. Ani jedna z petic či připomínek občanů nebyly dle očekávání akceptovány, naopak celé rozhodnutí stavebního úřadu spíše budilo dojem již předem připraveného dokumentu. Ihned po samotném veřejném jednání se několik přítomných shodlo, že je nutné vyvinout maximální úsilí za to, aby se podařilo zachovat dosavadní životní podmínky obyvatel při ulicích Klostermannova a Lehárova a pokusit se zachovat dosavadní veřejný park s veškerou jeho zelení a provedenými úpravami, které byly ostatně placeny z rozpočtu městské části! Občané sepsali další petice a odeslali dokonce i dopis s žádostí o pomoc přímo starostovi Prahy 12, panu Petru Hánovi. Bohužel odpovědi městského úřadu, a to bez rozdílu, kdo odpověď vypracovával, byly vždy v tom smyslu, že pozemek je v soukromém vlastnictví, a tak je pouze na vlastní kůži, jaký záměr se rozhodne realizovat. Musí jen splnit dané normy a ustanovení a více do toho údajně nemá úřad pravomoc zasahovat.

Celý stav věci nám začal být jasnější, když se na nejbližším jednání zastupitelstva městské části Praha 12 mělo následně rozhodovat o prodeji malé části pozemků, které dosud zcela nepatřily developerské firmě GRENOP, a ačkoliv na nich byla developerovi stavba povolena, byly doposud v majetku městské části. Do výběrového řízení na prodej pozemku se chtěl zapojit i jeden z našich sousedů, jelikož nám bylo jasné, že pokud bude mít developer zjištěnou i tuto poslední překážku, nebude již nic stát v cestě

k zahájení stavby. K našemu překvapení byla tato nabídka odborem majetku odmítnuta ještě dříve, než se vůbec dostala na odhlasování prodeje zastupitelstvem, tak jak by tomu dle zákona mělo správně být. Celý prodej byl tak uskutečněn jako tzv. „prodej již předem známému zájemci“. Celá část jednání zastupitelstva, která se týkala prodeje zmíněných pozemků, celkově probíhala ve zvláštním duchu, kdy jediné opoziční zastupitelé ze Změny pro Prahu 12 hájili zájmy občanů Modřan. Bohužel ale nejspíše všichni koaliční zastupitelé proběhlou diskuzi a názory občanů dostatečně nevnímali a hlasovali tak, jak měli po stranické linii „doporučeno“. Po této zkušenosti každopádně doporučuji každému ze čtenářů, aby se alespoň někdy zašel podívat, jak takovéto jednání našich zastupitelů vlastně probíhá – pohled na to, jak většina zastupitelů hlasuje pod taktovkou svého „vedoucího“, aniž by se nad věcí zamyslelo a udělalo si vlastní názor, je více než políčkem člověku, věřícímu v demokratický systém naší společnosti.

Posledním pomyslným hřebíčkem do rakve bývalého parku bylo navíc zjištění, že firma GRENOP podala žádost o vykácení stávajících stromů na uvedeném pozemku v předstihu, aniž měla vlastní územní rozhodnutí stavebního úřadu. Povolení stromy vykácet bylo bohužel úřadem životního prostředí v únoru 2009 vydáno. Takovýto postup je opravdu velmi nestandardní, ale bohužel v mezích zákona.

Proto si již nemůžete zajít odpočinout do stínu vzrostlých ořechů v bývalém parku, ale musí vám stačit pohled na plechovou ohradu skrývající probíhající stavbu. Nebojte, za rok tu už bude určitě stát několikapatrová budova, která bude vrhat stín – bohužel ale hlavně do bytů lidí, kteří se na ni budou muset den co den koukat ze svých obývacích pokojů a ložnic.

Jiří Dolejší

Mikroklima sídliště

Spousta lidí a minimálně polovina modřanských usedlíků žije na sídlišti v panelových bytech. Sídliště byla stavěna v minulém století všechna jako podle šablony, ale našťástí tehdejší architekti ponechali alespoň zlomek místa pro vysokou zeleň i trávníkové plochy.

I tak se ale v panelové zástavbě dost projevuje efekt, kterému říkáme „tepelný ostrov města“. Vzniká všude tam, kde je velké nashromáždění budov. Masivně se tu uvolňuje nejen odpadní teplo z vytápění, ale v letních měsících i teplo absorbované od slunce. Město a zvláště hustě zastavěná sídliště mají stále vyšší teplotu než přilehlé okolí.

Meteorologickou stránku tohoto jevu změnit nemůžeme, ale pro zlepšení mikroklimatu panelových sídlišť se dá přece jen něco udělat. Jednak by domy i jejich střechy měly být ve světlých barvách a těsnění oken a zateplení proti

úniku tepla by už dnes mělo být samozřejmostí. Parkoviště by bylo dobré budovat z profilovaných betonových prefabrikátů, které je možno zatravnit.

Co mi leží na srdci, je zeleň. Je to velmi důležitá součást mikroklimatu sídliště – snižuje prašnost a hluchost a dodává vlhkost do ovzduší, nezanedbatelná je také její estetická hodnota. Pomoc by byla jednoduchá – zahradnická firma, pečující o zeleň by měla zalévat v kritických dnech ráno stromy a keře.

Zmíním zde ale ještě jeden problém, který na sídlišti vidím – sekání trávníků. Nevím, která firma má na Praze 12 trávníky na starosti, ale bohužel pro nás, obyvatele sídliště, plní svůj úkol až moc intenzivně. Tráva ani nestačí povyrůst a sekačka už jede. Bohužel i v největším suchu je tráva sečena až na drn. Argument, že je to kvůli alergikům tu neobstojí. Naopak, alergikům tak časté a drastické sečení spíše škodí. Tráva úplně razantně posekaná až u země nezbaví prašnosti, naopak ji zvyšuje. Vyšší tráv-

ník zachytí více dešťových srážek, jednak pro svou potřebu, ale také tolik potřebnou vláhu nenechá stéci do kanalizace, ale pomalu ji odpaří do ovzduší. V neposlední řadě – lépe to vypadá, než úplně vyholené a vlivem sucha vyprahlé prašné plochy. Nehledě k úspoře pohonných hmot pro sekačky.

Žijeme v „panelákové králíkárně“, ale osobně jsem tu spokojená a myslím většina lidí – je to náš domov, máme tu tu rádi. Proto bych si opravdu moc přála, aby kompetentní lidé si tohle vše uvědomili a pro příznivé mikroklima v sídlišťích něco udělali.

Ing. Jana Soukupová

ANGLICKÝ JAZYK
Výuka ve firmách, individuální kurzy,
překlady, tlumočení.
Tel.: 777 35 25 36
e-mail: dana.sobotkova@volny.cz

D3 je pro nás časovanou bombou

Přetíženou dopravu v Praze 12 nezhorší pouze sjezd z dálničního okruhu, ale i stavba na první pohled vzdálenější, ale dopady možná stejně významná. Touto stavbou je dálnice D3 z Prahy do jižních Čech, která má podle varianty prosazované Ministerstvem dopravy za podpory Středočeského kraje i hl. m. Prahy, vyústit a napojit se na dálniční okruh u Jesenice. Proud vozidel, který dálnice D3 přivede k Praze, se pouze z části rozdělí na okruh, ale jeho nikoli nepodstatná část

zamíří přímo do Prahy. Desítky tisíc řidičů se postaví do front vozidel na Vídeňské, Novodvorské a Komořanské. Dopravní komplikace městským částem na jihozápadním segmentu Prahy, Praze 12 a Praze 4 nejsou nijak kompenzovány. Příprava dálnice D3 přes Posázaví je ve fázi posuzování vlivů na životní prostředí (EIA), kdy Ministerstvo životního prostředí vrátilo dokumentaci EIA k posouzení varianty, která je vedena ve stávajícím koridoru silnice I/3. Tato varianta byla již dávno zpracována, ale Ředitelstvím silnic a dálnic je opakovaně opomíjena. Součástí tohoto

variantního řešení je i dostavba R4 až do Českých Budějovic, která by sloužila pro tranzitní dopravu a dostavba rychlostního železničního koridoru z Jižních Čech, který zkrátí dobu jízdy vlaku o třetinu.

Dálnice D3 vyústěná na Jesenickou nejen zahltlouží jižní segment Prahy dopravou, ale zničí i tradiční rekreační zázemí obyvatel Prahy v Posázaví. Před hlukem a dopravou již nebudou mít kam utéci.

Ing. Eva Tylová,
zastupitelka za Změnu pro Prahu 12

Vážíme si vůbec přírody?

Žebříček životně důležitých zájmů se za posledních dvacet let u veřejnosti zásadně změnil. Na začátku devadesátých let zjevně prioritní zájem o stav životního prostředí byl s postupem času v hierarchii lidských hodnot odsunut až na samý konec a obavy o osud přírody a zeleně jsou dnes veřejností zatlačeny mezi nevýznamné a snad i zbytečné.

Z praxe dokonce vyplývá, že přírodní lokality některým lidem spíše překážejí, většinou v jejich obchodně ekonomických záměrech či osobních zájmech. Podle evropských statistik se Česká republika svými negativními postoji k životnímu prostředí řadí mezi poslední státy, což lze považovat mezi tzv. „*unijními euroszkodály České republiky*“ už jen za jakousi třetíčku na dortu.

Rovněž v malém „parlamentu“ městské části Prahy 12 příroda a zeleně zdaleka nevyhrávají, přestože jsou zvláště v poslední době stále častěji zmiňovány jako jedna z priorit.

Lze říci, že opak je pravdou. Z kdysi velmi širokého a kvalitního přírodního potenciálu Modřan, Komořan, Cholutic a Točné zůstaly jen trosky, které jsou i nyní paradoxně prezentovány jako krásná a hodnotná modřanská příroda. Ustupují z ní druhy, které si nárokují vysokou kvalitu prostředí a mají malou adaptabilitu vůči stresům a změnám prostředí. Z modřanské přírody výrazně ustoupily charakteristické druhy motýlů, brouků, vážek, obojživelníků, plazů i ptáků. Jejich výčet by byl rozsáhlý, a proto stačí za všechny jmenovat roháče obecného, motýlce lesklou, čolka velkého i obecného, ropucha zelenou, ještěrku obecnou, píska obecného, datla černého či plšika lískového.

Naopak stále větší prostor zaujímají populace živočichů a rostlin, které jsou k rychle se měnícímu prostředí tolerantní a přizpůsobivé, což je patrné kupříkladu na množství strak a sojek v celém modřanském areálu i mimo něj. Dokonanou zkázu a pád přírodního prostředí Prahy 12 pak potvrzují narůstající populace nepůvodních druhů, jakými jsou američtí raci (rak pruhovaný, rak signální), střevlička východní, karas stříbřitý nebo norek americký.

Na území sídliště Kamýk, Libuš a Modřany nyní roste necelých 6000 stromů. Dospělý strom má mnohem vyšší ekologickou hodnotu, než mladý a proto je třeba si plně vzrostlých stromů velmi vážit. Průměrná doba růstu stromu do jeho

dospělosti je v dobrých podmínkách zhruba 70 let (u některých druhů i více). Proto každá nová výsadba je začátkem dlouhodobé péče, která je i při vynaložení nemalých finančních prostředků značně rizikovou záležitostí.

Stačí se podívat na javorovou alej vysazenou před deseti lety ve středním pásu ulice Durychova na sídlišti Kamýk. Za deset let stromy nevyrostly více, než o půl metru, většina z nich nenasadila typickou korunu, kmeny nezbytněly, jsou silně deformované nádory a některé z nich začínají dokonce usychat. Pokácet stoletý strom je legrace a maličkost, vypěstovat nový strom ve výrazně zhoršeném prostředí je dnes uměním.

Zástavba „Bez dubu“.

Slavnostní prezentace investora výstavby na křižovatce Čs. Exilu a generála Šišky byla postavena na názvu Polyfunkční centrum „U Dubu“. Ano, dominantou lokality má být skutečně nádherně stavený památný strom – dub letní. Teď budou mít všichni obyvatelé Modřan možnost kontrolovat, jak se zdravotní stav tohoto zákonem chráněného stromu vyvíjí. Jelikož dub patří mezi druhy dřevin s vysokými nároky na prostředí, nemá příliš šancí přežít rozsáhlou výstavbu a zásadní změny prostředí, k nimž v důsledku hlubokých výkopů v jeho bezprostředním okolí bezesporu dojde a je proto pouze otázkou času, kdy začne usychat.

V Praze 12 se chystají i další zástavby na plochách zeleně, deklarující svými názvy zdravé životní prostředí. Modřanský háj, Modřanská alej nebo chráněná Modřanská rokle. Nadýchni se přírody, přírodě blíž, ba co možná nejbliž, hlásají anonce, které ve skutečnosti nemilosrdně ukrájí kousek po kousku z kdysi opravdu fenomenální modřanské přírody.

I jen letmý pohled na plánované kácení stromů v lokalitách určených k zástavbě je velmi smutný – Obytný soubor Modřanská rokle – kácení 78 kusů stromů a 14 784 m² keřového porostu, Modřanská alej 170 kusů stromů a 1 793 m² keřového porostu, Polyfunkční centrum U Dubu – kácení 130 kusů stromů a 4161 m² porostu dřevin, Třešňovka – kácení 54 kusů stromů a 3743 m² porostu, Modřanská alej – kácení celkem 170 kusů stromů a 1793 m² keřového porostu, Bellárie nad ulicí Na Flóře – kácení bez povolení 87 kusů stromů, Na Srážku – kácení 245 kusů stromů a keřů, Obchodní dům a polyfunkční objekt, Lhotecká-Čs. Exilu – kácení

48 kusů stromů a keřů, 682 m² keřového porostu, Novostavba bytového domu na Obchodním náměstí (Grenop spol. s r.o.) – kácení 3 kusů soliterních stromů, 3 kusů soliterních keřů a 54 m² keřového porostu, Modřanský háj – kácení 142 kusů stromů a 3436 m² keřového porostu, Třešňovka (Višňovka) – kácení z důvodu dvou staveb – Stavba I. Sunhouse s. r. o.: 52 kusů stromů a 100 m² porostu, Stavba II. Viladomy Dolnocholupická (Geosan ALFA s. r. o.) – kácení 2 kusů stromů a 3643 m² porostu. A v tomto smutném výčtu by šlo ještě dlouho pokračovat.

Vážít si přírody znamená mimo jiné vyvažovat destrukční stavební záměry přísnější ochranou dosud zachované přírody. Po dvaceti letech volání se konečně chystá vyhlášení Komořanských tůň zvláště chráněným územím v kategorii přírodní památka.

Proč se však akt vyhlášení stále protahuje? Lze jen doufat, že se nestane předvolebním nástrojem současného vedení magistrátu. Stejně tak je připraveno rozšíření přírodní rezervace Šance o pásmo komořanských lešů nebo vyhlášení významného krajinného prvku mezi lokalitou Cholutického vrchu a Vrtilky. Je s podivem, že vyhlášení i zde záhadně vázne.

I když před modřanskou poliklinikou už nikdy nevznikne příjemný park, kde by si bylo možné krátce odpočinout po vytržení zubu či chirurgickém zákroku, stále ještě na území sídliště i v okrajových částech kolem Cholutic a Točné existuje několik volných nechráněných území, na kterých příroda sbírá síly a která dosud poskytují prostředí pro původní rostliny a živočichy. Nebudeme na ně raději upozorňovat, protože by to mohlo způsobit jejich okamžitý zánik. A pokud ano, tak raději až někdy jindy.

Jedno upozornění na závěr. Chystá se schválení koncepce nového územního plánu, kde se opět dávají šance developerským společnostem, aby získaly nová území, jako plochy pro další výstavby. Je znovu ve hře zelen pod Belárií, zbytky zelených ploch na sídlišti a fragmenty volné krajiny v okolí Točné a Cholutic.

Karel Kerouš
zastupitel za Změnu pro Prahu 12

Poznámka: Zastupitelstvo městské části Praha 12 bude Koncept územního plánu projednávat v úterý 24. 11. od 14 hodin v Kulturním zařízení Písková 126 v Modřanech. Připomínky a námítky ke konceptu nového územního plánu mohou občané podávat elektronicky nebo písemně do podatelny MHMP do 9. prosince 2009.

S bolavým zubem nově do Thomayerovy nemocnice i večer

Po krátkém přerušení provozu se zubní lékařská služba první pomoci přestěhovala ze svého dřívějšího působiště v Pacovské ulici do areálu Thomayerovy nemocnice. Zde našla své nové působiště v pavilonu B1 a dotvořila tak zde komplexní centrum lékařské první pomoci, neboť se zde přiřadila k již fungujícím pohotovostem lékárny, lékařské služby pro děti a dorost a také dospělé.

Zubní pohotovost jsme ve FTNSP zřídili, protože by byla velká škoda, pokud by další zubní

pohotovost v Praze měla úplně zaniknout. Vzáli jsme v úvahu, že v současné době má mnoho lidí problém sehnat v Praze svého praktického zubního lékaře a řeší tak bolesti zubů až když se objeví. Řada lidí z různých krajů ČR také v Praze přes týden pobývá kvůli zaměstnání a v neposlední řadě je zde i mnoho cizinců. Velký zájem o služby zubní LSP se ukazuje hned první měsíc provozu, kdy vyhledalo pomoc od bolesti více jak 650 pacientů.

Zubní, ale i další druhy pohotovosti zajišťujeme společně s firmou Pragomedita a pevně vě-

říme, že tato spolupráce bude pro naše pacienty přínosem. Pohotovost je v provozu ve večerních hodinách všedních dnů. Během víkendů a svátků od ranních až do večerních hodin.

Ordinační hodiny zubní ordinace:

pondělí – pátek 17.30 – 22.30 hodin

sobota, neděle, svátky 7.30 – 22.30 hodin

(<http://www.ftn.cz/pacientum-a-verejnosti/lekarska-sluzba-prvni-pomoci/>).

MUDr. Tom Philipp, Ph.D., MBA
náměstek ředitele pro léčebnou péči FTNSP

Stal by se Komenský svým vlastním odpůrcem?

Tak jsme se konečně dočkali. Téměř dva roky trvalo zástupkyni starosty Zlatuši Rybářové zpracování koncepce školství v Praze 12 pro několik následujících let. Letos v dubnu předložila místostarostka materiál zastupitelstvu ke schválení. Koncepci připomínkovali také zastupitelé za Změnu pro Prahu 12.

„S obsahem dokumentu jsem se seznámil prostřednictvím internetových stránek radnice začátkem dubna a zjistil, že v ní chybí podstatná kapitola věnovaná problematice stravování ve školách. Kolegyně Rybářová mou připomínku uznala a pasáž o stravování do koncepce ještě před jednáním zastupitelstva narychlo doplnila,“ uvedl zastupitel Zbyněk Boublík.

Zastupitelům za Změnu pro Prahu 12 vadil především průběh přípravy koncepce. „Místostarostka Rybářová materiál připravovala v naprostém utajení, veřejná debata byla žalostná a proběhla teprve poté, co jsme kolegyni Rybářovou museli několikrát k tomuto kroku veřejně vyzývat,“ prohlásila zastupitelka za Změnu pro Prahu 12 Daniela Rázková.

„Vadí nám rovněž, že koncepce připouští možný prodej objektu bývalé ZŠ K Lesu soukromé britské škole. Jde o cenný objekt, který by měl podle našeho názoru zůstat v majetku městské části. Počet obyvatel Prahy 12 má do roku 2015 vzrůst o více než 20 tisíc, a proto by bylo

hazardem tento objekt prodávat. Připadá nám, jakoby jedním z hlavních cílů koncepce byl prodej tohoto důležitého objektu,“ doplnila Rázková.

Obsah koncepce „zvedl ze židle“ i mnohé odborníky, kteří školství věnují celý svůj profesní život. Jedním z nejvýznamnějších kritiků schválené koncepce je Josef Vondráček, předseda komory uměleckých škol Sdružení soukromých škol ČR a ředitel a zřizovatel Základní umělecké školy MUSIC ART, fakultní školy Univerzity Karlovy. „Z odborného hlediska je koncepce nedostatečná, neobsahuje žádné prvky koncepční školské vize,“ říká Josef Vondráček.

Koncepce podle něj převážně cituje příslušné právní předpisy, což je špatné, neboť žádný koncepční materiál takto stavěný být nemá. „Koncepce se staví do role pouhého zajištění místa pro žáka v lavici a citování zákonných norem. Nic nerozvíjí, nikam nesměruje. Nevypovídá o jasné představě či vizi zpracovatelského týmu. Veřejnosti nesděljuje nic jiného než to, že sofistikované se tváří tím, že množství popsaného papíru odvádí pozornost od podstaty věci. Z odborného hlediska je tato „koncepce“ pro veřejnost navíc nebezpečná, protože se tváří, jakoby vzdělávací subjekty, jejichž zřizovatelem není sama radnice, a které v Modřanech zajišťují návaznost na poměrně logický a ucelený systém školství, ani neexistovaly. Tyto alterna-

tivní školy by nevznikly, kdyby o ně sama veřejnost neprojevovala zájem. Pokud mám správné informace, zájem nijak nestagnuje,“ zdůrazňuje Josef Vondráček. I on postrádá širokou debatu o dokumentu.

V souvislosti s mohutnou bytovou výstavbou v Praze 12 je Vondráček přesvědčen o tom, že místní radnice oblast mateřského a základního školství podceňuje a zabezpečuje nedostatečně. Vyslovuje obavy, že se volná místa pro děti tisíců nových obyvatel budou v místních školských zařízeních hledat jen velmi obtížně. Problémy mohou dle jeho mínění nastat i při vybírání vhodných volnočasových aktivit. „Školství je součástí infrastruktury každé obce, a tudíž by mělo být řízeno interaktivně a v souladu se všemi oblastmi řízení rozvoje města,“ podotýká Vondráček, který své odborné podložené připomínky doručil všem členům Zastupitelstva Prahy 12 přímo na jednání, které koncepci projednávalo.

Je smutné a zarážející, že se většina především koaličních zastupitelů ODS, ED a ČSSD tvářila, jakoby na stůl nic nedostala. A tak v podstatě trefně celou situaci popsal sám Josef Vondráček v závěru svých připomínek, když napsal: „Pokud se tento dokument v této podobě schválí, je to výsměch nejen školství, ale především veřejnosti. Koncepce zůstane pouze nicneřekajícím textem vypovídajícím pouze o jeho autorovi... Věřím, že kdyby si J. A. Komenský tento text přečetl, stal by se svým vlastním odpůrcem.“ (red)

Co se chystá nad Modřanskou roklí

Je to již několik let, co prostor mezi ulicemi Novodvorská, Generála Šišky a Papírníkova neslouží jako zázemí stavební firmy provádějící výstavbu sídliště, ani jako stanoviště kolotočů a cirkusů, ale jako plnohodnotné parkoviště a zelená plocha.

V části pozemku, který je u křižovatky Novodvorské a Generála Šišky, se díky tomu, že byla ponechána přirozenému vývoji, začalo dařit i některým vzácným i ohroženým druhům živočichů.

Dařilo se tu i lidem, kteří si přes počáteční útrapy zvykli, že je sice odtud daleko na úřad, k lékaři, doprava a autobusové spojení je, jaké je, „supermarket“ i přes mnohé změny majitelů a přestavby také jiný nebude, ale tenhle kout Prahy měl pro ně pořád kouzlo. Měli sice problém s parkováním, ale v porovnání s lidmi z jiných městských částí, kde se parkuje stylem

„vyřazeno, odbržděno, odtlač mne, pokud chceš jet,“ měli alternativu – parkoviště v obydlé části sídliště. A pokud chtěli a měli štěstí, připlatili si za hlídání parkování.

Vše se začalo měnit, když se majoritní vlastníci pozemků, hlavní město Praha, rozhodl svůj majetek prodat. Psal se rok 2006. Bylo vypsané výběrové řízení, v němž se hodnotily dvě nabídky – menší developerská společnost plánovala na pozemcích výstavbu nízkopodlažních domů a velká developerská společnost vyhrála výběrové řízení s hustou sítí věžáků.

Informace o dění iniciovaly vznik Občanského sdružení „Na Obzoru“ o.s., které si jako jeden ze svých cílů vytkló smysluplné využití dotčeného území. Slovo smysluplné se v dalších dnech ukázalo jako klíčové, protože jednání orgánů státní správy a samosprávy bylo a je někdy úsměvné, jindy na hraně smysluplnosti.

V průběhu své činnosti se občanské sdružení odmítalo – a i nadále odmítá – smířit se zánikem veřejných parkovacích stání, o čemž vedlo písemnou komunikaci s představiteli hl. m. Prahy. Od zmíněných představitelů volených občany dostalo občanské sdružení jako odpovědi na jeho podněty přání ze strany náměstka primátora: „Přeji Vám do budoucna, aby Vámi učiněná zjištění byla vždy shledána z hlediska zájmu veřejnosti jako nezávadná.“ Občanské sdružení se domnívá, že rozhodnutí o prodeji pozemků a staveb na nich – parkovišť a podobně – nebyla v zájmu veřejnosti.

Jako sdružení občanů žijících v Praze 12 se občanské sdružení obrátilo i na zástupce radnice Prahy 12. Odpovědí na petici, kterou podepsalo 1214 obyvatel sídliště Kamýk, byl dopis pana starosty Petra Hány z něhož citujeme a jehož plné

znění naleznete na webových stránkách občanského sdružení www.naobzoru.websnadno.cz

„Výstavba je navrhována jako postupný přechod mezi stávajícími deskovými výškovými panelovými domy na sídlišti a rodinnými domky staré části Libuše.“

„Městská část rekonstruuje a průběžně buduje v lokalitě sídliště Kamýk v kvadrantu ulic Novodvorská a Generála Šišky dětská hřiště, která mají rozhodně důstojnější a zajímavější podobu, než je asfaltová plocha při ulici Papírníkova, pokud je v petici míněna právě tato plocha jako dětské hřiště.“

„Také je třeba zmínit skutečnost, že v případě, kdy se vlastník pozemků rozhodne na území něco postavit a nevyžaduje žádné úlevy nebo výjimky, dodrží stavební předpisy a normy, je velmi obtížné mu v jeho záměru zabránit.“

„Vedení radnice není lhostejná situace v dané lokalitě a proto vznesla požadavky a připomínky týkající se životního prostředí a zejména možnosti parkování, včetně požadavků na navýšení stávajícího počtu parkovacích míst a na těchto požadavcích trváme.“

Zde se vracíme ke slovu smysluplné. Pokud by radnice věděla něco o sídlišti Kamýk a o běžných starostech obyvatel tohoto sídliště, troufáme si říci, že by její vrcholný představitel nepřipojil podpis pod výše uvedené věty. Odpověď občanům, že se jedná o přirozený přechod, když stávající domy v ul. Papírníkově mají osm nadzemních podlaží, je komická. Zmínka o neutěšeném asfaltovém hřišti je palbou do vlastních řad. Óda na skromného vlastníka pozemků/stavebníka je mírně řečeno fraškou – neb jeho první krok směřoval ke změně územního plánu. A v neposlední řadě radnice... Pokud by někdo

měl zájem, dávno by řešil neutěšené parkování v ulici Pavlíkově a Machuldově, neinicioval by zakreslení zákazů stání či zastavení a nevybíral by zde tučné pokuty, aby pak pod tlakem od svého konání upustil. Zlepšil by život občanů nikoliv tím, že jim přes sídliště povede cyklostezku – třeba by opravil chodník z ulice Papírníkova na autobusovou zastávku, zlegalizoval vyšlapané cesty, které se z hlediska běžného dne staly smysluplnějšími než ty, které projektant uznal jako ty správné, pečoval by o veškerá dětská hřiště a zeleň. Těch příkladů by bylo více. Tudíž se dá říci, že se jedná o chiméru, které asi na radnici věří.

A co dělá občan? Občan založí občanské sdružení. Jak hlídá pes střeží úřední desku, sloupy v okolí stavby, bedlivě studuje vydaná rozhodnutí, podává odvolání a stává se populární jako sousedův Azor, který vás nenechá o víkendu spát.

Možná vám chybí, kdo je tím na jedné straně vítaným a na druhé nevitáným sousedem, o kterém je celou dobu řeč. Jedná se o českou developerskou společnost Central Group a.s. O způsobech, jimiž prosazuje svůj zájem, bychom mohli psát dlouze – nabídky darů stěžovatelům, výhrůžky, návrh dohody o spolupráci. I to slovo spolupráce je děsné stejně jako její obsah – držte ústa a my vám řekneme co uděláme. Pokud mlčet nebudete, nic se nedovíte. Zastrahování a v posledních dnech i podaná žaloba. A to vše s cílem zdiskreditovat občanské sdružení a vlastníka, který podal žalobu.

Co říci závěrem? Člověk není ovce a i ta ovce by se za pár let u nás na sídlišti neměla kde pást.

Jitka Částková

Kaufland v Modřanech?

Už víc než čtyři roky víme o přípravě „projektu Kaufland“ přímo na parkovišti před našimi domy. Na začátku jsme se o něm dozvěděli náhodou. Radnice „zapomněla“ informovat otevřeně občany, minimálně v nejbližším okolí. Nebudu se rozepisovat o jednotlivých jednáních, která jsme měli, ani o jednotlivých krocích, které jsme se snažili v zájmu většiny obyvatel podniknout. Jeden ale připomenout musím.

Sestavili jsme petici, v níž jsme se jednoznačně postavili proti vybudování jakéhokoli dalšího supermarketu v našem okolí. Důvodů bylo více. To, že podobné obchody v našem okolí nechybí, je jasné (2x Billa, Norma, Lidl a dokonce Albert svoji prodejnu pro malý zájem uzavřel). Dalším důvodem je jednoznačné zhoršení životního prostředí kvůli zvýšenému počtu zásobovacích kamiónů i aut zákazníků.

Studie, kterou si investor nechal vypracovat, sice hovoří o tom, že vše bude v normě. Realita ale může být zcela odlišná. Nám laikům je to ale jedno. Je nám jasné, že ovzduší v našem okolí bude horší a hluk větší než nyní. Kvůli zrušení kruhového objezdu se zhorší i bezpečnost silničního provozu.

V červnu roku 2005 petici svým podpisem podpořilo 722 lidí. Sama jsem tlumočila postoj

těchto lidí na zasedání místního zastupitelstva v čele s panem starostou. Nemohu se proto nevyjádřit k textu článku starosty Petra Hány v posledních Novinách Prahy 12, kde se danou problematikou zabývá.

Ano, opravdu „bývá obvyklé, že před rozhodnutím investovat značné finanční prostředky do podobného záměru si investor provede marketingový průzkum a vyhodnotí, jak velký je zájem případných zákazníků

(občanů).“ V našem případě se nic takového nekonalo. Nikdo se nás neptal. Investora ale mohou k realizaci podobného projektu vést i jiné důvody, na které má právo.

Mě osobně nejvíce zaskočila následující věta pana starosty. „Protože se rozhodl stavět, lze se domnívat, že občané asi zájem mají.“ On sám či jeho podřízení zabývající se touto záležitostí by měli mít přímo od investora dobré

Pokračování na str. 6

informace, jaký je důvod výstavby. Není tedy třeba se domnívat. Kdyby tento informační kanál z nějakého důvodu nefungoval, je tady naše petice.

Zapomněl snad Petr Hána, že existuje poměrně početná skupina lidí, kteří zájem na výstavbě nemají? Proč tento fakt nebyl v jeho článku uveden? Nabízí se, že je v jeho zájmu, aby bylo co nejméně protestujících. Proto zřejmě takticky některé skutečnosti vynechává a informuje zavádějícím způsobem občany, kteří ještě o chystané výstavbě Kauflandu neslyšeli všechny detaily.

Další větou se pan starosta zmiňuje o parkování. „Stávající parkoviště bude na náklady investora plně nahrazeno.“ Je opravdu škoda, že nikdo ze zainteresovaných odborníků neprosadil v zájmu občanů parkoviště s větší než stávající kapacitou. Je přece všeobecně známo, že současný stav parkovacích míst je zcela nedostačující. Když může starosta ve svém článku myslet na nové obyvatele, kteří na našem sídlišti kvůli další výstavbě přibudou, bylo by vhodné myslet i na ty, kteří už tady bydlí. A tím by se pár parkovacích míst navíc hodilo. Jedno je jisté – parkovacích míst je dokonce o něco méně, než jaký byl výsledek zjišťovacího řízení v červenci 2006.

Také nikdo nezavázal investora, za jakých podmínek bude nová parkovací místa nabízet.

Zadarmo jako dosud asi nebudou. Přesto, že jsme v loňském roce posílali písemný dotaz na odbor dopravy, nikdo nám dosud nesdělil, zda je budoucí provozovatel zavázán nabízet parkovací místa pro obyvatele okolních domů za přijatelných podmínek a případně za jakých.

Je také škoda, že už byly pokáceny stromy na vybraném pozemku. Mimochodem bez předchozího oznámení. Přislíbená náhrada zeleně je diskutabilní. Můžeme si o tom myslet cokoli, ale rozhodně bude nějaký ten rok trvat, než bude na dostačující úrovni. A jestli vůbec.

Vrcholem „citlivého“ přístupu vedení radnice je blízkost připravované budovy Kauflandu u našich domů. Budeme nuceni se koukat z okna do další zdi – zvláště pak ti z nás, kteří bydlíme v nižších patrech.

Investor byl kvůli nadměrnému rozměru plánované stavby nucen požádat o výjimku z vyhlášky, která stanoví odstup sousedící stavby od bytových domů. Kromě budovy Kauflandu je totiž na vybraném místě plánován i polyfunkční objekt. Výjimka byla z nejasných důvodů povolena odborem výstavby MČ Praha 12. Vzdálenost protilehlých zdí od našeho domu má být tak o 10 metrů kratší, než stanovuje vyhláška.

Nabízí se otázka, proč nebyl projekt umístěn jinde, kde občané opravdu volají po bližší možnosti nakupování. Proč je vše koncentrováno zrovna v naší lokalitě? Určitě to není jen dostupností dostatečně velkého pozemku.

„Rozšíření nabídky a vznik další konkurence stávajícím provozováním rozhodně naše občany, na nichž nám především záleží, nepoškodí,“ napsal starosta Hána.

Kdyby byla na našem sídlišti nabídka i konkurence tak široká ve všech oblastech jako je právě v této oblasti, žilo by se tu mnohem lépe. Ne, vývoj v dané záležitosti nevypovídá o tom, že občany nepoškodí. Pokud Kaufland jako budoucí vlastník uvažoval při zmíněné výstavbě jako v jiných lokalitách, zvážil ve svém průzkumu větší spádovou oblast, než je jen naše sídliště. Kvůli tomu se ve špičkách můžeme těšit na ještě hustší dopravní provoz a ruch. A místo dalšího parku, sportoviště či jen rozptýlené zeleně budeme mít další budovy.

O hodnotě našich bytů se dá po výstavbě Kauflandu v těsném soustředění s jistotou prohlásit, že se jejich tržní cena významně sníží a zájem o takové byty klesne.

Ing. Veronika Novotná
předsedkyně BD Erika
Krouzova 3049

Konec mrakodrapů v místě cukrovaru?

S plochou v místě bývalého cukrovaru v Modřanech byly velké plány – mrakodrapy s výhledem až na Pražský hrad, přístaviště, zastávka vlaku, administrativní budovy, byty ... Modřanští a Ko-mořanští se děsili plánovaných megastaveb a následného přílivu lidí i aut do oblasti.

Zatím je oprýskaná zeď cukrovaru natřena zčásti na pruhořeno v barvách developera Neocity Group, ale jinak je v areálu bývalého cukrovaru mrtvo. Mrtvo je i naproti přes silnici, kde měla stát rezidenční zástavba Neoriviera s přibližně stočty-

řetí byty. Radnice zatím na svém webu žádnou aktualizaci plánů nezaznamenala, její poslední informace jsou z 18. 06. 2006 (<http://www.praha12.cz/mc-rozvoj-historie/3606.html>).

Na začátku tohoto roku sdělili představitelé developerské společnosti, že se nechystá prodej jejich nemovitostí v Česku a neplánují ani utlumení developerských aktivit. Naopak letos měla být zahájena výstavba první fáze tohoto projektu, který ale prý oproti původní variantě prošel velmi zásadními změnami (zdroj ČTK, 26. 01. 2009).

Při telefonickém dotazu v prodejní kanceláři Neocity Modřany (počátek října 2009) bylo potenciálnímu zájemci o byt sděleno, že projekt byl pozastaven a že do konce roku 2009 se určitě nic dít nebude, snad v příštím roce. Každopádně byty

se neprodávají. Co dělají ti, kdo už si byt koupili v období, kdy ještě vše vypadalo „ružově“, mohou autoři tohoto článku pouze tušit.

Osud bývalého cukrovaru je tedy zatím nejasný a zdá se, že na zříceninu a neupravené zarostlé plochy se budeme dívat ještě nějaký čas. Snad alespoň ty mrakodrapy nebudou.

Ing. Ariana Fialová, PhD. Sdružení pro Prahu 12

MODŘANSKÉ NOVINY
vychází na území městské části Praha 12,
číslo vyšlo v listopadu 2009
vydavatel: Sdružení občanů Prahy 12,
adresa: Na Šabatce 4, Praha 4, 143 00
IČO: 26666812, evidenční číslo: MK ČR E 16215
Své podněty, připomínky a příspěvky posílejte
e-mailem na modranskenoviny@seznam.cz

„Řešení“ aneb jak dosáhnout prosperity

Takovými i dalšími podobnými slogany na billboardech se politici občanům podbízejí před volbami. V kontrastu s tím jsou prakticky všechny zprávy z ekonomicky zaměřených médií k vývoji zdrženlivé až zcela skeptické. Není divu, že občan za prosperity kolem sebe rád viděl, ale komu a proč věřit?

Vystřízlivění z optimismu trvalého růstu bylo nesmlouvavě tvrdé. Jen USA to už v prvním roce po začátku krize stálo více než náklady na druhou světovou válku a co hůře, prokázalo se, že tradiční ekonomika není s to předvídat svůj rozvoj.

Dotkne se to i nás v Modřanech? Jaké bude vystřízlivění po dobudování dalších bloků bytových domů bez pracovního a sociálně zdravotního zázemí?

Trend celkové spotřeby roste a suroviny se stávají hůře dostupné. Spolu s populačním růstem jsou to všechno důvody pro opravdu dlouhou recesi.

Přesto také v naší obci stále vidíme, jak se masivně investuje do výstavby celých obytných aglomerací. Jejich občané však pravděpodobně nebudou mít v blízkosti své zaměstnání. Tak se z Modřan stává stále více noclehárna závislá na zdroji obživy

docela jinde. Tržby z této „noclehárny“ navíc plynou mimo obec. Staví se, aniž někoho z investorů zajímá nedorozumění otázka, kdo se o příchozí postará po zdravotní, školní a sociální stránce. Zároveň mizejí zelené plochy, a tak roste i tlak na to, aby za klidem přírody vyjízďeli lidé někam ven. O zákonitých aspektech růstu sociálně kriminálních tlaků v zahuštěné oblasti nemluví.

Je legitimní se ptát: jak to, že dnešní politici a další mocní světové ekonomiky takovéto triviální aspekty podcenili? Politicko-ekonomická lobby se dosud opírá o víru, že technický pokrok půjde stále rychle dopředu, že je nezadržitelný a všechny aspekty úbytku zdrojů se mu novou technologií podaří včas kompenzovat. To se ale neopírá o realitu, staví to na víře, že dosud to tak vycházelo a že nové poznatky snad přijdou a budou opět vysoce inovativní.

Nová zástavba přetrvá alespoň století a do té doby se vše na Zemi možná dost radikálně změní – a nevyhnutelně i v našich Modřanech. Počítá s tím někdo?

Čas, kdy své kouzlo zase bude mít i malá zahrádka, se prostě blíží. Z hlediska dnešního pohledu

lukrativnosti se na takový balzám, který obdivoval i Karel Čapek, v územních plánech málo myslí. Modřanům dnes vládne krátkozraký diktát zahušťování výstavby, výjimek z plánů, zabírání dalších ploch pro zástavbu třeba dalším nákupním centrem typu Kaufland, o který ale občané prostě nestojí.

Populistická tvrzení prakticky všech politiků, že oni mají „řešení“, stojí na vratkých základech očekávání, že se za jejich působení stane něco radikálně pozitivního, co současné trendy otočí. Pragmatičtější a poctivější by bylo si přiznat, že naši předkové byli houževnatější, pracovitější a vystačili se zlomem náročnosti dnešního člověka. Korektní využívání informací by mohlo vést k jinému, nikoli konzumnímu, ale možná o to smysluplnějšímu způsobu života. Ústup od naprosto nereálného materiálního růstu by mohl být v dnešní krizi řešením. Přčtete si na internetu:

<http://www.energybulletin.cz/?q=clanek/ekonomika-ktera-neni-o-trznich-vztazich>

<http://www.energybulletin.cz/?q=clanek/scenare-soumraku-civilizace-rustu>

<http://www.esf.edu/EFB/hall/>

Pavel Rada
autor je členem SZ v Modřanech